

*Пінчук Софія Олексіївна,
курсант навчально-наукового
інституту поліцейської діяльності
Національної академії внутрішніх справ*

*Науковий керівник:
Іванчук Наталія Віталіївна,
старший викладач кафедри теорії, історії та філософії права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук*

ПОБУДОВА ДОВІРИ МІЖ ПОЛІЦІЄЮ ТА ГРОМАДСЬКІСТЮ: ДЕОНТОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ГРОМАДСЬКОГО ПОЛІЦЕЙСЬКОГО СЛУЖІННЯ

Сучасні трансформаційні процеси в Україні охоплюють економічну, політичну та соціальну сфери, що безпосередньо впливає на взаємовідносини між державою та її громадянами. Зміни у соціальному середовищі формують нові підходи до функціонування державних інституцій, серед яких особливе місце займають органи внутрішніх справ. Їхня діяльність вже давно виходить за межі традиційного забезпечення правопорядку, включаючи соціальну підтримку, профілактику злочинності та розвиток партнерських відносин із громадою. В умовах демократичного суспільства ефективна робота поліції стає можливою лише за активної участі населення. Взаємодія правоохоронців і громадськості забезпечує не лише політичну стабільність, а й підвищує ефективність державних програм у сфері безпеки. Саме тому Національна поліція України будує свою діяльність на принципах партнерства, орієнтуючись на тісну співпрацю з місцевими громадами, громадськими організаціями та населенням. Підходи до організації роботи підрозділів передбачають врахування специфіки конкретного регіону, соціально-економічних та культурних особливостей громади, що дозволяє розробляти ефективні превентивні заходи та оперативно реагувати на виклики безпеки.

Законодавча основа взаємодії поліції та громадськості чітко визначена. Так, ст. 11 Закону України «Про Національну поліцію» передбачає партнерство правоохоронних органів з населенням, а Європейський кодекс поліцейської етики підкреслює необхідність зміцнення зв'язків із громадою, органами місцевого самоврядування та іншими державними та громадськими інституціями. Міжнародна практика свідчить, що довіра населення до поліції зростає тоді, коли вона активно співпрацює з громадою, демонструє повагу до прав людини та забезпечує дотримання законності у всіх сферах діяльності.

Етичні стандарти правоохоронців закріплені у Кодексі поведінки посадових осіб системи кримінальної юстиції (1979 р.), який регламентує підзвітність поліції перед населенням та її обов'язок представляти інтереси громади. Дотримання цих норм передбачає надання допомоги людям, що опинилися в складних життєвих обставинах, захист їхніх прав, підтримку соціальної стабільності та зміцнення авторитету правоохоронних органів.

Сьогодні взаємодія поліції з населенням реалізується через різноманітні механізми, зокрема проведення спільних досліджень, розробку нормативних актів та програм, діяльність громадських приймалень, організацію гарячих ліній та просвітницьких заходів. Поліцейські активно залучаються до освітніх програм, поширюють правові знання та впроваджують сучасні методи підвищення результативності своєї роботи.

Реформа правоохоронних органів у поєднанні з децентралізацією створює додаткові можливості для залучення громадян до забезпечення безпеки. Яскравим прикладом такої співпраці є проект у селі на Львівщині, де дільничний офіцер разом із мешканцями встановив понад сотню камер відеоспостереження. Результатом стало зниження рівня злочинності та підвищення довіри населення до поліції. Фінансування проекту здійснювалося через різні джерела: сільська рада, місцеві підприємці та самі мешканці. Прозорість і залучення громадян стали ключовими факторами успіху. Усі камери підключено до централізованого моніторингового центру, що забезпечує оперативне реагування на потенційні загрози. Мешканці активно долучаються до ініціативи, спостерігаючи за результатами та підтримуючи поліцію. Такий підхід демонструє, що поєднання сучасних технологій та активної комунікації з населенням є основою ефективного забезпечення громадської безпеки. Фінансування подібних ініціатив може здійснюватися через державний бюджет, участь забудовників або приватні внески підприємців і громадян. Впровадження систем відеоспостереження не лише запобігає злочинам і ДТП, а й формує відповідальне ставлення громадян до закону та дисциплінує населення. Проект «Шерифи для нових громад» демонструє, що громада здатна брати активну участь у підтримці безпеки. Конституційне право громадян на самооборону та захист власності підкреслює важливість цієї співпраці. Пілотні програми, наприклад у Дніпрі, показали, що дільничний офіцер має бути невід'ємною частиною громади, надаючи мешканцям практичні послуги та інформаційну підтримку.

У рамках проекту «Поліцейський офіцер громади» Національна поліція України ставить перед дільничними офіцерами такі завдання:

- здійснювати діяльність на принципах партнерства та взаємодії з громадянами, громадськими організаціями та підприємствами;
- співпрацювати з органами державної влади, місцевого самоврядування та громадськими формуваннями охорони порядку;
- забезпечувати дотримання прав і свобод людини та захист інтересів суспільства й держави.

Дільничні офіцери організують роботу за такими напрямками:

- профілактика злочинності та охорона громадського порядку у партнерстві з населенням;
- співпраця з місцевими органами влади, підприємствами, освітніми, соціальними та культурними установами для реалізації принципу партнерства;
- визначення пріоритетів роботи та оцінка її ефективності з урахуванням думки громади;

- проведення відкритих зустрічей із населенням та інформування про стан законності;
- формування правової культури та профілактика суспільно небезпечних явищ;
- взаємодія з соціальними службами та громадськими організаціями для підтримки осіб у складних життєвих обставинах.

Таким чином, сучасна поліція України формує новий формат роботи, де дільничний офіцер стає невід'ємною частиною громади, поєднуючи забезпечення безпеки, правову просвіту та партнерство з населенням. Впровадження інноваційних підходів та технологій сприяє підвищенню довіри громадян, ефективності правоохоронної діяльності та зміцненню соціальної стабільності в державі.

Список використаних джерел

1. Сучасні стратегії та перспективи оптимізації взаємодії поліції і населення в соціумі : матеріали круглого столу (Львів, 23 листоп. 2017 р.) / упоряд. З. Р. Кісіль, Л. Й. Гуменюк. Львів : ЛьвДУВС, 2017. 172 с.
2. Дослідження роботи «шерифів» в Україні та світі. – Режим доступу: <http://vgoru.org/index.php/politsiya-dlya-gromadi/item/30014-doslidzhennia-roboty-sheryfiv-v-ukraini-ta-sviti>.
3. Науково-практичний коментар Закону України «Про Національну поліцію» / кол. авт. ; кер. авт. кол. Т. П. Мінка. Дніпро : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 480 с.
4. Дячук О. В. Правові засади партнерських відносин між поліцією та населенням. *Порівняльно-аналітичне право*. 2015. № 3. С. 153–156. URL: http://pap.in.ua/3_2015/47.pdf

***Поліщук Ангеліна Миколаївна,**
курсант навчально-наукового
інституту поліцейської діяльності
Національної академії внутрішніх справ*

***Науковий керівник:**
Кривицький Юрій Віталійович,
завідувач кафедри теорії, історії та філософії права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

РОЛЬ ДЕРЖАВИ В ЗАПОБІГАННІ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ

Держава є основним гарантом дотримання прав і свобод людини, тому її участь у запобіганні та протидії домашньому насильству має фундаментальне